

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K otázce počátku běhu lhůty pro jmenování předsedajícího rozhodce dle zákona o rozhodčím řízení

V řízení sp. zn. 23 Cdo 3870/2015 se Nejvyšší soud zabýval otázkou, kdy nastává počátek běhu třicetidenní lhůty pro jmenování předsedajícího rozhodce již jmenovanými rozhodci dle ust. § 9 odst. 1 zákona č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, v platném znění (dále jen „ZRŘ“). ZRŘ na rozdíl od úpravy obsažené v řádech některých českých stálých rozhodčích soudů (viz např. ust. § 23 odst. 4 Řádu Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky ve znění účinném od 1. 7. 2012[1] či ust. § 22 odst. 2 Řádu Rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze Kladno ve znění ze dne 28. 11. 2011[2]) počátek běhu této lhůty nestanoví explicitně.

BAKER & MCKENZIE

Dle předmětného ustanovení: „Jestliže strana, která má jmenovat rozhodce, tak neučiní do 30 dnů od doručení výzvy druhé strany, nebo nemohou-li se jmenování rozhodci ve stejné lhůtě shodnout na osobě předsedajícího rozhodce, jmenuje rozhodce nebo předsedajícího rozhodce soud, pokud se strany nedohodly jinak. Návrh může soudu podat kterákoli strana nebo každý z již jmenovaných rozhodců.“

V předcházejícím řízení Městský soud v Praze (dále jen „**Městský soud**“) zamítl návrh na jmenování předsedajícího rozhodce pro předčasnost s tím, že předpokladem pro jmenování předsedajícího rozhodce soudem je zahájení a následný neúspěch „kontraktačních jednání“ o dohodě na předsedajícím rozhodci mezi již jmenovanými rozhodci. V tomto ohledu tedy Městský soud obecně stanovil počátek běhu třicetidenní lhůty dle ust. § 9 odst. 1 ZRŘ ke dni, kdy bylo mezi již jmenovanými rozhodci zahájeno jednání o osobě předsedajícího rozhodce. Na základě provedených důkazů pak dospěl k závěru, že rozhodci o osobě předsedajícího rozhodce jednat nezačali a z tohoto důvodu dosud nezačala běžet ani třicetidenní lhůta dle ust. § 9 odst. 1 ZRŘ. Podle názoru Městského soudu proto nebyly splněny zákonné předpoklady pro jmenování předsedajícího rozhodce soudem. Tento závěr odůvodnil Městský soud tím, že pokud by lhůta ke jmenování předsedajícího rozhodce počala běžet již ke dni jmenování posledního ze stranami jmenovaných rozhodců, pak by objektivní překážky, jako je například letní dovolená, případně administrativní problémy, umožnily marné uplynutí lhůty pro dohodu o předsedajícím rozhodci, aniž by mohl být učiněn pokus některého z rozhodců kontraktační jednání o osobě předsedajícího rozhodce vůbec zahájit. V krajním případě by dle Městského soudu mohlo dojít až ke znevýhodnění některého z účastníků rozhodčího řízení.

Vrchní soud v Praze (dále jen „**Vrchní soud**“) jako soud odvolací vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně a uzavřel, že v daném případě nebylo prokázáno započetí jednání mezi již jmenovanými rozhodci o osobě předsedajícího rozhodce ve smyslu konkrétního návrhu osoby, která

by posléze mohla být jmenována předsedajícím rozhodcem. Dle názoru Vrchního soudu ust. § 9 odst. 1 ZRŘ předpokládá aktivní úlohu rozhodců určených stranami, kteří jmenují předsedajícího rozhodce, aby rozhodčí řízení mohlo proběhnout. Pouze v situaci, kdy nedojde k dohodě mezi ustavenými rozhodci, nastupuje jmenování předsedajícího rozhodce soudní cestou, a to vždy na návrh. Vrchní soud proto shodně s Městským soudem dovedl, že v konkrétním případě lhůta dle ust. § 9 odst. 1 ZRŘ běžet nepočala.

Až Nejvyšší soud přistoupil k řešení otázky počátku běhu lhůty pro jmenování předsedajícího rozhodce pragmaticky a stanovil, že rozhodující skutečností pro počátek běhu třicetidenní lhůty dle ust. § 9 odst. 1 ZRŘ je okamžik jmenování druhého rozhodce.

V prvé řadě řešení zvolené Nejvyšším soudem odpovídá samotnému textu daného ustanovení. Je jednoznačné, že ust. § 9 odst. 1 ZRŘ rozlišuje jmenování rozhodce jednou ze stran od situace, kdy předsedajícího rozhodce mají společně jmenovat dva již ustavení rozhodci. V prvním případě pokud povinná strana nejmenuje svého rozhodce do 30 dní od doručení výzvy druhé strany k jeho jmenování, může jej na návrh jmenovat soud. Naopak ZRŘ neobsahuje žádné obdobné pravidlo pro případ, kdy dva již jmenovaní rozhodci mají jmenovat třetího, předsedajícího rozhodce.

Nadto pokud by lhůta ke jmenování předsedajícího rozhodce skutečně měla běžet až ode dne zahájení „kontraktačních jednání“ mezi ustavenými rozhodci, strany rozhodčího řízení by byly ponechány ve značné nejistotě ohledně jejího počátku. V krajním případě by se tato lhůta nemusela rozběhnout nikdy. V takové situaci by pak hrozilo odepření práva na spravedlivý proces, respektive práva na spravedlivé projednání věci. Jak uvedl sám Nejvyšší soud: *„V tomto ustanovení tedy ZRŘ stanoví lhůtu 30 dní proto, aby již jmenovaní rozhodci jmenovali osobu předsedajícího rozhodce. Tato lhůta poskytuje na jednu stranu již určeným rozhodcům dostatečný čas na to, aby měli možnost shodnout se na předsedajícím rozhodci, zároveň ale poskytuje stranám rozhodčího řízení dostatečnou garanci toho, že některý z rozhodců nebude svou nečinností blokovat průběh rozhodčího řízení. Strany sporu v rozhodčím řízení tak mají možnost, pokud jsou rozhodci nečinní či jejich jednání o předsedajícím rozhodci trvá příliš dlouho, požádat soud o jmenování třetího rozhodce...“*

Také je třeba vzít v úvahu, že jednání o předsedajícím rozhodci může být ve vztahu ke stranám řízení obtížně prokazatelné. Tohoto jednání se totiž strany obvykle nijak neúčastní a jeho výsledek je jim pouze sdělen. Strany tudíž nevědí, kdy a zda vůbec takové jednání o osobě předsedajícího rozhodce začalo, případně skončilo. Jednání o předsedajícím rozhodci navíc může probíhat i bez písemných dokladů (například telefonicky) a strany přitom nemají žádnou právní možnost žádat po rozhodcích jakékoli doklady o těchto jednáních. Pokud by měl platit názor nižších soudů, pak by často docházelo k důkazně nejasným situacím, které by v soudním řízení nebyly řešitelné.

Výkladu zvolenému Nejvyšším soudem přisvědčuje také článek 11 odst. 3 Vzorového zákona o mezinárodní obchodní arbitráži UNCITRAL z roku 1985, který výslovně stanoví, že v rozhodčím řízení se třemi rozhodci jmenuje každá ze stran jednoho rozhodce a takto jmenovaní dva rozhodci jmenují rozhodce třetího; v případě, že některá ze stran nejmenuje rozhodce ve lhůtě do třiceti dnů od obdržení výzvy druhé strany, nebo pokud se dva stranami jmenovaní rozhodci neshodnou na třetím rozhodci ve lhůtě třiceti dnů ode dne jejich jmenování, bude jmenování na návrh strany provedeno soudem či jinou autoritou dle článku 6.[3] Nicméně Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí přitakal Vrchnímu soudu v tom, že Vzorový zákon není zdrojem práva, jak plyne z jeho názvu, jedná se pouze o zákon „vzorový“ a záleží pouze na úvaze zákonodárce, která v něm uvedená pravidla pojme do ZRŘ, a která nikoli.

Ve světle výše citovaného rozsudku Nejvyššího soudu lze uzavřít, že předpoklady pro jmenování

předsedajícího rozhodce soudem dle ust. § 9 odst. 1 ZRŘ jsou celkem čtyři, a to konkrétně: (1) každá ze stran rozhodčího řízení jmenovala jednoho rozhodce; (2) rozhodci jmenovaní stranami se ve lhůtě třiceti dní od jmenování posledního z nich neshodli na osobě předsedajícího rozhodce; (3) stranami nebyl určen odlišný postup; a (4) jedna ze stran či některý z již stranami jmenovaných rozhodců podá návrh na jmenování předsedajícího rozhodce soudem.

Martina Závodná,
advokátní koncipientka

Martin Hrodek,
advokát

[Baker & McKenzie s.r.o., advokátní kancelář](#)

Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1

Tel.: +420 236 045 001

Fax: +420 236 045 055

e-mail: Office.Prague@bakermckenzie.com

[1] „Rozhodci jmenovaní stranami nebo předsedou rozhodčího soudu zvolí ze seznamu rozhodců rozhodčího soudu předsedu rozhodčího senátu. Jestliže rozhodci nezvolí předsedu rozhodčího senátu do 14 dnů ode dne oznámení o jejich jmenování (...) jmenuje předsedu rozhodčího senátu ze seznamu rozhodců rozhodčího soudu předseda rozhodčího soudu.“

[2] „Jestliže strany nejmenují rozhodce ve stanovené lhůtě, nebo jestliže rozhodci nezvolí předsedu rozhodčího senátu do 10 dnů ode dne oznámení o jmenování rozhodce, určí rozhodce nebo předsedu rozhodčího senátu předseda (místopředseda) Rozhodčího soudu.“

[3] V originálním znění stanoví čl. 11 odst. 3 písm. a) Vzorového zákona UNCITRAL: „in an arbitration with three arbitrators, each party shall appoint one arbitrator, and the two arbitrators thus appointed shall appoint the third arbitrator; if a party fails to appoint the arbitrator within thirty days of receipt of a request to do so from the other party, or if the two arbitrators fail to agree

on the third arbitrator within thirty days of their appointment, the appointment shall be made, upon request of a party, by the court or other authority specified in article 6...”

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Kdy kupní smlouva na nemovitost neobstojí před katastrem: pozor nejen na kupní cenu](#)
- [Elektronické hlasování v SVJ: Brzdí zákonodárce digitalizaci záměrně?](#)
- [Právní aspekty terapie psychedeliky](#)
- [Význam sportovních pravidel při posuzování odpovědnosti sportovců za sportovní úrazy](#)
- [Okamžité zrušení pracovního poměru učiněné z „opatrnosti“ zaměstnavatele ve světle judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Výroční zpráva ÚOOÚ za rok 2025: nové regulační priority v oblasti ochrany osobních údajů](#)
- [Vadné nařízení vlády č. 493/2025 Sb. a dopady fixace limitů drobných oprav na pronajímatele](#)
- [Nařízení PPWR: cesta do pekla dlážděná dobrými úmysly](#)
- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)